

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/539/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213207099
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4213207099.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Příkop 843/4, Brno- Zábřovice, Česká republika, IČO: 26 429 705 proti žalovanému: E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XX, o zaplatenie 1.765 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 13. apríla 2016 č. k. 8C/296/2013-126 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol, konanie v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zastavil a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil čl. 1, čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, 2, 3, čl. 4 ods. 1, čl. 5 ods. 1, 2, 3, čl. 7 ods. 1, 2, čl. 9 ods. 1 nariadenia, čl. I § 75, čl. I § 5 ods. 1, 2, 3, čl. I § 33 ods. 1, 2, čl. I § 11 ods. 1, 3, čl. I § 12 ods. 1, čl. I § 13 ods. 1, čl. I § 14 ods. 1, čl. I § 20 ods. 1, 2, čl. I § 17 ods. 1, 2, čl. I § 48 ods. 1 zák. č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 1, § 34, § 39 Občianskeho zákonníka, § 79 ods. 3, 4, § 372y ods. 1 OSP a § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zák. SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii účinného do 31. 12. 2010 a uviedol, že žalobca je obchodná spoločnosť registrovaná v obchodnom registri v Českej republike. Z kópie zmenky založenej v spise vyplynulo, že túto vystavil žalovaný dňa 15. 01. 2009 na zmenkovú sumu 1.765 eur, pričom sa v zmenke zaviazal i na zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 17. 06. 2009. Ide o indosovanú zmenku opatrenú doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". V zmenke bolo označené ako miesto splatenia sídlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. Zmenka bola tiež opatrená doložkou "bez protestu". Žalobca sa domáha v rámci cezhraničného sporu zaplatenia pohľadávky, ktorá nepresahuje 2.000 eur (v spore je uplatnená základná pohľadávka vo výške 1765 eur), preto súd vo veci postupoval podľa ustanovení nariadenia (článok 2 ods. 1 nariadenia). Vzhľadom na to, že predmetom konania sú práva a povinnosti strán sporu zo zmenky, súd sa predovšetkým oboznámil so zmenkou, ktorú vystavil žalovaný dňa 15. 01. 2009 v V., pričom v prvom rade skúmal, či táto zmenka spĺňa všetky formálne a obsahové náležitosti v zmysle čl. I § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zákon zmenkový a šekový (ďalej len "ZZŠ"). Žalobcom predložená zmenka má zákonné označenie, že ide o zmenku pojatú do vlastného textu listiny v slovenskom jazyku. Zmenka obsahuje "bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu" 1.765 eur slovom a aj v číslach (čl. I. § 75 bod 2. ZZŠ). Zmenka obsahuje údaj zročnosti (splatnosti) - na videnie (čl. I. § 75 bod 3. ZZŠ). Tiež obsahuje údaj miesta, kde sa má plniť - splatné: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava (čl. I. § 75 bod 4. ZZŠ), meno toho, komu alebo na rad koho sa má plniť - na rad: POHOTOVOSTĚ,

s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava 1, Oddiel: Sro, vložka číslo 23636/B (čl. I. § 75 bod 5. ZZŠ). Zmenka obsahuje dátum a miesto vystavenia zmenky - v V. dňa 15. 01. 2009 (čl. I. § 75 bod 6. ZZŠ) a je podpísaná žalovaným vpravo dole na zmenke (čl. I. § 75 bod 7. ZZŠ). S poukazom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že v danom prípade ide o zmenku so všetkými náležitosťami. Pokiaľ ide o splatnosť zmenky, v posudzovanom prípade ide o vistazmenku, t.j. zmenku bez uvedenia splatnosti - splatnú pri predložení. Pri tomto type zmenky je možné úročenie podľa čl. I § 5 ZZŠ. V zmenke je uvedený zmenkový úrok vo výške 0,25% denne od 17. 06. 2009. Na zadnej strane zmenky sa nachádza nedatovaný indosament, ktorým remitent, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., indosoval svoje práva zo zmenky na žalobcu. Dňa 23. 12. 2015 doručil žalobca súdu podanie, ktorým zobral návrh čiastočne späť, a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, súd preto v časti o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne zo sumy 1765 eur od 17. 06. 2009 do zaplatenia konanie zastavil. S účinnosťou od 23. 12. 2015 v zmysle ustanovenie § 79 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku je žalobca v konaní, v ktorom sa uplatňuje nárok zo zmenky proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, povinný opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu so žalovaným, ako aj skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným. Keď bola zmenka vystavená na zabezpečenie záväzkov z písomnej zmluvy, k žalobe je žalobca povinný pripojiť aj túto zmluvu. Ak nie je dokázaný opak, platí, že nárok zo zmenky proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Žalobca doručil súdu dňa 12. 04. 2016 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, avšak v tomto podaní iba namietal vytyčenie ústneho pojednávania, návrh v zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 OSP žiadnym spôsobom nedoplnil. Súd nebol povinný žalobcu o jeho procesných povinnostiach poučovať, pretože žalobca je v konaní zastúpený advokátom (§ 5 ods. 2 OSP). Keďže žalobca nepreukázal opak, súd pri posudzovaní jeho nároku vychádzal z toho, že uplatnený nárok zo zmenky proti žalovanému vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Súd sa oboznámil s pripojeným exekučným spisom, v ktorom remitent, spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako oprávnený žiadal vymoženie sumy 1765 eur s príslušenstvom, pričom ako exekučný titul predložil rozhodcovský rozsudok a ako prílohy tiež pripojil kópiu zmenky (z ktorej si uplatňuje žalobca nárok v tomto konaní) a zmluvy o úvere VS 2540285 zo dňa 15. 01. 2009 uzavretej medzi spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a žalovaným. Žiadosť o udelenie poverenia pre súdneho exekútora súd zamietol uznesením zo dňa 20. 01. 2011, právoplatným dňom 15. 02. 2011. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalobca sa v konaní domáha uplatnenia pohľadávky na základe indosovanej zmenky, ktorá slúžila ako zabezpečenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere VS 2540285 zo dňa 15. 01. 2009. V čase vystavenia zmenky bola platná a účinná právna úprava, podľa ktorej smel veriteľ prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojich nárokov len vtedy, ak zmenková suma v čase jej vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného úveru a príslušenstva vrátane zmluvných pokút a iných nárokov vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého úveru (§ 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Použitie zmenky na zabezpečenie záväzku podľa úpravy platnej a účinnej v čase vystavenia zmenky bolo prípustné, ale iba za splnenia uvedenej podmienky a zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s touto podmienkou, ktorá platila aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky, veriteľ nesmel prijať. V súvislosti s dodržaním zásad ochrany spotrebiteľa Občiansky súdny poriadok *expresis verbis* zaviedol povinnosť súdu skúmať, či v rámci uplatneného nároku zo zmenky, táto nevznikla zo vzťahu so spotrebiteľom a zaviedol nové povinnosti účastníka konania v konaní, ktorý uplatňuje nárok zo zmenky, a to najmä za účelom zistenia, či ide o nedovolenú alebo nezákonne vydanú zmenku. Žalobca si svoju povinnosť doplniť návrh, opísať skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným a zároveň preukázať, že zmenka bola vyplnená veriteľom v súlade s platnou právnou úpravou na sumu zodpovedajúcu zákonnému limitu, nespĺnil. Súd z pripojeného spisu a zmluvy o úvere zistil, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 800 eur, z čoho 30 % je suma 240 eur. Zmenková suma v čase vyplnenia mohla byť maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru, t.j. maximálne vo výške 240 eur. Zmenka však bola vystavená na sumu 1.765 eur, je preto v rozpore so zákonom a s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom. Súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov tohto konania nepriznal, lebo žalovanému žiadne trovy konania nevznikli a ich náhradu si ani neuplatnil, i keď mu vzniklo právo na ich úhradu v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 OSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, strane sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z

nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd vo veci vykonal dokazovanie s úverovou zmluvou a ďalšími listinnými dôkazmi, aj keď to strany nenavrhli. Podľa § 120 OSP dokazovanie v sporom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdných účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou jasne dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Iné dôkazy, ako tie, ktoré navrhli účastníci konania môže súd využiť len výnimočne. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samostatného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal. Súd iniciatívne rozširoval okruh dotazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Takéto správanie súdu je neprijateľné a predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces. Súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, a že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jednou zo strán. Súd tieto nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Takéto skutočnosti nemožno považovať za nesporné. Žalovaný, ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Ak súd svoje rozhodnutie založil na týchto nesporných skutočnostiach, toto rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Prvoinštančný súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zák. č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Súd však vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Z uvedeného vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu aj iniciatívu na seba prevzal súd a suploval aktivitu žalovaného. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Súd vyhodnotil zmenku ako vadnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon. Uvedený záver súdu však vychádzal len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani žiadna zo strán nepreukazovala. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. 08. 2002 sp. zn. 25Cdo 1839/2000. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Súd poukázal na ustanovenie § 79 ods. 3 OSP v aktuálnom znení, na ktoré viaže založenie povinnosti zastupovaného žalobcu premietané na prebiehajúce konanie, na ktoré sa tento paragraf vôbec neaplikuje. Logickým dôsledkom je potom neexistencia premietanej

povinnosti pre žalobcu. Konaním, ktoré vedie súd v záujme ochrany práv žalobcu je konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu upravené Nariadením Európskeho parlamentu a rady č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Európske konanie obsahuje špeciálne procesné ustanovenia regulujúce priebeh konania. Podľa čl. 19 nariadenia Európske konanie sa riadi procesným právom členského štátu len pokiaľ nariadenie neustanovuje inak. Priebeh a začatie Európskeho konania nariadenie ustanovuje inak. Nariadenie je prameňom úniového práva, Prednosť úniového práva pred právom vnútroštátnym je jednou zo základných zásad právneho poriadku EÚ. Poukázal na to, že ak by predmetné ustanovenie § 79 ods. 3 malo pôsobiť spätne aj na návrhy podané pred účinnosťou novely, tak zákonodarca by musel postupovať rovnako ako pri novele Exekučného poriadku a musel by stanoviť povinnosť doplniť návrh. Zákonodarca opomenul vyriešiť zosúladenie zák. č. 99/1963 Zb. s novelou č. 438/2015 spôsobom, ako to urobil pri novele Exekučného poriadku, a preto súd svojim výkladom nemôže dotvárať nedostatky účinku procesného predpisu, vzhľadom na absenciu výslovného zákonného príkazu doplniť návrh na začatie konania v prechodných ustanoveniach. Na základe uvedeného sa povinnosť vyplývajúca s § 79 ods. 3 OSP nemôže aplikovať na podania podané pred účinnosťou novely č. 438/2015. Žalobca teda poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky. Zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky, a preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky, a nie z pohľadávky. Žalobca na záver uviedol, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň je blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. V ďalšom poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4CoZm/3/2014. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. inštancie zmenil tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplata zmenkovej sumy 1765 eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 1765 eur od 17. 06. 2009 do zaplata a 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 1765 eur od 21. 10. 2009 do zaplata, zmenkovej odmeny 5,88 eura a náhrady trov konania. Podaním zo dňa 16. 12. 2015 vzal žalobca žalobu v časti zaplata zmenkového úroku 0,19% denne späť. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákona aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd podľa § 379 a § 380 CSP viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré strana môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen

rozsah, ale aj dôvody preskúmvavej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

8. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej zamietajúcej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

9. Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k námietkam uvedeným v odvolaní žalobcu odvolací súd uvádza, že žalobca sa v odvolaní zameral predovšetkým na zdôraznenie platnosti príslušnej zmenky a jeho námietky boli prejavom snahy o nepripustenie akéhokoľvek súdneho prieskumu okolností vzniku zmenky a vykonania dokazovania v tomto smere. Odvolací súd sa s argumentáciou žalobcu, spochybňujúcou postup súdu pri vykonávaní dôkazov, nestotožnil. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného nariadením. Článok 4 nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Odvolací súd však dospel k záveru, že cieľom nariadenia nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 nariadenia nemožno preto vykladať tak, že by na základe neho nemal súd k dispozícii iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá a nemal by ani možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi. Z čl. 8 a 9 tohto nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z čl. 19 nariadenia.

10. Občiansky súdny poriadok, účinný do 30. 06. 2016, v zmysle ktorého súd prvej inštancie posudzoval dôkaznú povinnosť upravoval v ustanovení § 120, ktoré umožňovalo súdu výnimočne vykonať aj iné než stranami navrhnuté dôkazy, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu spojených so spotrebiteľskou úverovou zmluvou. S ohľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a potreby súdnej ochrany spotrebiteľa súd prvej inštancie správne skúmal charakter tohto vzťahu a zohľadnil tiež ustanovenie § 79 ods. 4 OSP, podľa ktorého, ak nie je preukázaný opak, platí, že nárok zo zmenky proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Námietka žalobcu, že toto ustanovenie by sa v zmysle ustanovenia § 372y ods. 1 OSP nemalo použiť aj na toto konanie, je nedôvodná, pretože v danej veci ide o občianske súdne konanie, ktoré konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu zahŕňa. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru v čase uzatvorenia zmluvy o úvere bola obsiahnutá v Zákone o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere v danej veci bol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je, že sú väčšinou pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa, pričom súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné úverové podmienky, ktoré žalovaný nemohol ovplyvniť, lebo boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu konania nebolo preukázané, že úver bol poskytnutý žalovanému na výkon zamestnania. V prípade pochybnosti účelu poskytnutia spotrebiteľského úveru, a teda dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy má dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Dôkaznú povinnosť si žalobca v danej veci nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol. Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom žalobcu, podľa ktorého bolo potrebné pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vychádzať výlučne z predloženej

zmenky, predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru síce používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 tejto smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Hlavným rizikovým prvkom potom v danej veci je z pohľadu ochrany spotrebiteľa abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je, vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ neprijateľné. Súdny dvor EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, išlo by o podstatné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Napriek abstraktnému charakteru zmenky už ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere bolo v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V tomto prípade právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku, napriek výslovnému zákazu, prijal a následne ju previedol na žalobcu. Zmenka bola teda vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a aj v rozpore s právom Európskej únie. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera bolo zhoršené postavenie žalovaného. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná. Na takomto závere nič nemení ani skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava platná do 31. 12. 2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, pretože keďže zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného ako zmenkového dlžníka, a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31. 12. 2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, je nepoužiteľná. Z uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že z takejto zmenky nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP v jeho napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).